

Vejledning for nyansatte fra Danmark.

Penge

Vi bruger danske kroner i Grønland.

Her er to banker - Grønlandsbanken og BankNordik - hvor du kan oprette konti hævekort osv. Alle almindelige kreditkort, såsom fra en dansk bank, er imidlertid anvendelige i Grønland.

Dagligvarer

Grønlands egne produkter som rensdyr-, moskus-, sæl- og hvalkød samt fisk og rejer er billige sammenlignet med tilsvarende produkter i Danmark. Andre typer kød koster nogenlunde det samme som i Danmark.

Friske grøntsager er noget dyrere heroppe, men butikkerne har ofte gode tilbud, og i øvrigt er der et godt udvalg af almindelige grøntsager.

Frisk mælk er meget dyrt, men de fleste klarer sig fint med den langtidsholdbare mælk.

Almindelige danske kolonialvarer kan købes til lidt over dansk pris, men øl, vin, spiritus og tobak er langt dyrere.

Fagforening og a-kasse

Du kan godt flytte din fagforening og a-kasse med til Grønland, men du er ikke berettiget til dagpenge, når du bor heroppe. Du kan ligeledes ikke medtage optjente feriedagpenge, idet disse kun udbetales, hvis du er bosiddende i Danmark. I stedet udbetales pengene umiddelbart efter, at folkeregisteradressen er flyttet til Grønland. Du skal selv gøre din tidligere arbejdsgiver opmærksom herpå.

Du skal være opmærksom på, at du skal være tilmeldt a-kassen, før du flytter, hvis du ønsker at være medlem, mens du er i Grønland. Hvis man har arbejdet for en grønlandsk arbejdsgiver, kan man opsige sit arbejde for at vende tilbage til Danmark og modtage dagpenge uden at få karantæne.

Hvis man derimod har arbejdet for en dansk arbejdsgiver, skal a-kassen træffe afgørelse om, hvorvidt man skal have karantæne, hvis man selv har opsagt sit arbejde.

Forretningslivet

Med knap 16.000 indbyggere er Nuuk Grønlands største by med et godt forretningsliv, og butikkerne er relativt velassorterede. Du finder stort set de samme varer som i Danmark, men prisniveauet er for nogle varegrupper højere. Dertil

kommer, at der ikke er discountbutikker som Netto eller H&M. Matas, Jysk og Idé Møbler m.fl. har dog holdt deres indtog.

De største dagligvareforretninger er Brugsen (Brugeni) og det grønlandske Pisifik.

Forsikringer

Du bør undersøge hos dit forsikringssselskab, hvorvidt dine forsikringer kan flyttes med til Grønland. Codan og If har filialer i byen.

Flytningen

Vi betaler hele din flytning inklusiv flytning af bohøve fra din danske adresse og til dine ting står i din lejlighed i Nuuk. Du kan medbringe op til 15 kubikmeter bohøve. Du får betalt flytningen tilbage til Danmark, når du har været ansat i tre år.

Det er dig selv, der bestemmer, hvornår tingene skal flyttes fra Danmark til Grønland. Efter vi har bestilt din bohøveflytning, sender vi dig kontaktoplysningerne til flyttefirmaet. Du skal herefter selv tage kontakt til flyttefirmaet og aftale en dag samt tidspunkt for nedpakningen. Flyttefirmaet kommer til din adresse og pakker alt ned. Du skal altså ikke sørge for andet end at lukke flyttefolkene ind (i nogle tilfælde skal du dog have skilt større møbler ad på forhånd).

Regn med, at det tager ca. 14-20 dage for dine ting at komme til Grønland.

Ankomsten

Når du ankommer til Nuuk Lufthavn, vil vi hente dig og køre på kontoret, hvor du kan få lejlighed til at hilse på alle. Senere på dagen vil vi køre dig til din lejlighed. Hvis du ønsker det, kører vi dig efterfølgende til et supermarked, så du kan få handlet.

Grønlands Selvstyre

Grønland fik selvstyre den 21. juni 2009 og havde inden da hjemmestyre, der blev indført den 1. maj 1979. Det betyder, at Grønland har sin egen lovgivende forsamling kaldet Inatsisartut. Som en naturlig følge heraf, kan man ikke forvente, at reglerne i Grønland svarer til reglerne i Danmark. Selvstyret har dog af praktiske årsager på mange områder valgt helt eller delvist at kopiere danske regelsæt. F.eks. er den grønlandske "sagsbehandlingslov" næsten identisk med den danske forvaltningslov, og offentlighedslovene er ligeledes stort set ens.

Sundhedsvæsenet

Al offentlig læge- og tandlægehjælp er gratis. Det samme gælder al medicin, dvs. både håndkøbsmedicin og receptpligtig medicin. Der er ingen privatpraktiserende

læger i Grønland, som man kender det fra Danmark. Det betyder, at man ikke kan få lægebesøg i hjemmet. Ved akutte tilfælde kan man naturligvis blive hentet i en ambulance. I stedet for privatpraktiserende læger konsulterer man lægeklinikken på Dronning Ingrid's Hospital, eventuelt pr. telefon eller e-mail.

Ved mere alvorlig sygdom sker det, at patienter sendes til Danmark for at blive behandlet. Bemærk, at når du har folkeregisteradresse i Grønland, mister du samtidig retten til at blive behandlet i det danske sundhedssystem. Det er derfor op til lægerne, om du skal overføres til Danmark, hvis du skal behandles for en alvorlig sygdom. Det er muligt at tegne en sundhedsforsikring, som giver dig mulighed for behandling på privathospital.

Ud over den offentlige tandlægehjælp findes der også en privat praktiserende tandlæge, hvor prisen er nogenlunde tilsvarende prisen i Danmark.

Din bopælsattest fungerer som sygesikringsbevis, når du er uden for Grønland. Bopælsattesten fås via den offentlige portal www.sullissivik.gl, og kan printes ud med det samme. Du har ret til akut lægehjælp under besøg i Danmark – i den forbindelse skal bopælsattesten vises.

Fritid

Nuuk har i kraft af sin status som Grønlands hovedstad en række tilbud.

Om vinteren kan man løbe på ski, både langrend og slalomliften, og om sommeren kan man vandre i fjeldet, sejle, fiske, paraglide eller køre på mountainbike. Du kan få et jagttegn for 200 kr. ved henvendelse til Kommuneqarfik Sermersooq (kommunekontoret i Nuuk).

I Nuuk ligger der flere træningscentre og en svømmehal, og Nuuk har derudover sportsforeninger, som tilbyder badminton, fodbold, håndbold, karate, taekwondo osv. det meste af året.

Aftenskolen, som kører i vinterhalvåret, tilbyder desuden kurser i sælskindssyning, sprog, kunsthåndværk, førstehjælp og mange andre ting.

Grønlands Landsbibliotek ligger i Nuuk og har et bredt udvalg af både danske og grønlandske bøger.

Grønlands kulturhus, Katuaq, er byens kulturelle samlingssted. Her er bl.a. biograf med premierefilm, modeopvisninger, foredrag, koncerter og kunstudstillinger.

Sidst skal nævnes byens restauranter, som strækker sig fra grønlandsk til thai, og har man lyst til at smutte en tur i byen bagefter, er der også mulighed for det.

Grønlands Radio, KNR (Kalaallit Nunaata Radioa), viser nyheder, film og programmer fra DR, og det er også muligt at få kabel-tv med en lang række yderligere kanaler.

Kontakt til Danmark

Man skal være opmærksom på, at det er dyrt at ringe fra Danmark til Grønland. Det er en del billigere den anden vej.

Foruden telefon og almindelig post er e-mail og Skype, eller Skypelignende tjenester, gode måder at holde kontakt på.

Du kan læse mere om priser på Internet og telefoni hos Tele Greenland. (www.tele.gl)

Sprog

De fleste indbyggere i Nuuk er fuldt dobbeltsprogede, og du vil ikke få problemer med at klare dig på dansk, men det er naturligvis velset, hvis du også viser interesse for at lære noget grønlandsk.

Som en del af arbejdsgangen bruger vi tolke til at oversætte indgående og udgående post, ligesom der bruges tolk i samtaler med borgere, der ikke taler dansk.

Stemmeret

Du har ret til at stemme både ved valget til Inatsisartut og kommunalvalget, når du har haft folkeregisteradresse i Grønland i seks måneder. Du har også valget til Folketinget (de to grønlandske pladser). Bemærk, at du ved at bo i Grønland mister retten til at stemme i Danmark.

Børnecheck

Der er ikke som i Danmark fire årlige børnechecks.

Børnehave og vuggestue

Der er børnehaver og vuggestuer i Nuuk, men der er desværre ofte ventetid. Du kan skrive dine børn op til en institutionsplads op til seks måneder inden afrejse til Grønland ved at henvende dig til Kommuneqarfik Sermersooq (kommunekontoret i Nuuk).

Der findes desuden diverse private institutioner og pasningsmuligheder.

Skole og fritidsordning

Til gengæld er der ingen problemer med skoleplads og pasning efter skoletid.

Undervisningen foregår som udgangspunkt både på grønlandsk og dansk. Dansk-talende børn bliver også undervist i grønlandsk.

Der er desuden diverse ungdomsuddannelser og videregående uddannelser i Nuuk.

Husdyr

Det er ikke muligt at holde hund eller kat i de lejeboliger, som vi kan rekvirere. Ønsker du at holde hund eller kat, skal du derfor selv skaffe egen bolig.

Ønsker du at indføre hund eller kat, skal du i god tid kontakte bl.a. Kommuneqarfik Sermersooq (kommunekontoret i Nuuk) for at søge tilladelse og få vejledning om, hvad du yderligere skal have i orden. Bemærk, at dyrene skal være steriliserede.

Skat og moms

Skatteprocenten i Nuuk er 42 procent, og der er et bundfradrag på i alt 58.000 årligt.

For at blive beskattet i Grønland skal man være fast bosiddende, det vil sige påregne at have folkeregisteradresse i minimum seks måneder.

Der er ikke moms på varerne i Grønland, og det betyder, at du kan handle momsfrit i Danmark, inden du flytter herop. Varerne skal blot indføres til Grønland inden tre måneder efter du har købt dem. Der er forskellige ordninger vedrørende momsrefusion, så spørg i butikken, hvordan du ordner det.

Transport til og fra Grønland

Når man flyver mellem Danmark og Grønland, kan man vælge mellem at flyve med islandske selskaber og dermed flyve over Island, eller man kan flyve med det grønlandske Air Greenland. En returbillet over Island kan fås ned til 5.000 kr., mens den hos Air Greenland typisk koster 7.000-8.000 kr. Turen over Island er derfor billigere, men tager længere tid. Når vi ansætter nye fuldmægtige, bestilles billetterne hos Air Greenland.

Du kan ikke flyve direkte til Nuuk. De internationale lufthavne ligger i henholdsvis Kangerlussuaq (Søndre Strømfjord) og Narsarsuaq, og derfra er der forbindelse til andre byer i Grønland.

Rejser internt i Grønland er relativt dyre, men uden for vinterperioden er der sædvanligvis mulighed for at sejle mellem byerne på vestkysten, hvilket er en smule billigere.

Bemærk, at der ikke er tog i Grønland, og at byerne ikke er forbundet med vejnet.

Du kan læse mere på Air Greenlands hjemmeside: www.airgreenland.gl

I Nuuk

Bybusserne dækker Nuuk og omegn og kører hele dagen. Skal du hjem om natten, kan du ringe efter en taxa.

Nogle vælger at have deres egen bil - benzin er meget billig i Grønland. Du skal have et grønlandsk kørekort, hvis du skal køre i bil i Grønland. Det får du ved at henvende dig hos politiet i Nuuk, som mod et gebyr på 200 kr. udsteder et grønlandsk kørekort som et supplement til dit danske.

Det er ikke tilladt at køre på motorcykel i Nuuk, men gerne knallert.

Vejret

Vejret i Nuuk er barskt med megen blæst og om vinteren også sne og is. Gennemsnitstemperaturen ligger på -10 grader celsius om vinteren (uden chillfaktor) og ca. + 10 grader om sommeren. Det skal retfærdigvis siges, at vejret ofte føles varmere, fordi luften er meget tør. Kommer du herop om vinteren, bør du ruste dig med en varm vind- og vandtæt vinterjakke, vandtætte og skridsikre støvler, overtræksbukser, hue, vanter og halstørklæde. Om sommeren kan du nøjes med en almindelig sommerjakke, men det er yderst sjældent, at sandalerne kommer frem.

Læs mere om det grønlandske vejr på DMI's hjemmeside, der har en særskilt afdeling med vejret i grønlandske byer.

Diverse

Bemærk, at arbejdstiden i Grønland er 40 timer om ugen. Vi har betalt frokost-pause hver dag. Derudover spiser vi fælles morgenmad om fredagen, hvor vi giver rundstykker mv.

Flytter du tilbage til Danmark, fremgår din ret til at få udbetalt optjent feriegødt-gørelse i Grønland direkte af den grønlandske ferielov.

Ombudsmandsembedet.

Links:

www.airgreenland.gl: Air Greenland, det tidligere Grønlandsfly

www.naalakkersuisut.gl: Grønlands Selvstyre

www.katuaq.gl: Grønlands kulturhus, Katuaq

www.katak.gl: Grønlands Landsbibliotek

www.knr.gl: Grønlands Radio

www.ghsdk.dk: Grønlands repræsentation i Danmark

www.nuuk-tourism.gl: Nuuks Turistkontor

www.tele.gl: Tele Greenland

www.doktor.gl: Lægeklinikken

www.sermitsiaq.gl: Lokal avis

www.sullissivik.gl: "En samlet indgang til det offentlige".